

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

The Relationship Between Transformational Leadership of School
Administrators of Effectiveness Education Quality Assurance under
The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet

¹สุธิดา ทับจาก (Sutida Tabjak)

²สาธิต ทรัพย์รวงทอง (Satorn Subruangthong)

³นันทวัช นุนารต (Nuntawat Nunart)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University)

Email: Sutida.t@nsru.ac.th

Received September 2, 2021; **Revised** September 25, 2021; **Accepted** February 5, 2022

Abstract

This research aimed to study (1) The level of transformational leadership of School Administrators (2) The level of Effectiveness Education Quality Assurance and (3) The relationship between transformational leadership of School Administrators of Effectiveness Education Quality Assurance under The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet. The sample was a teacher in schools the representative sample randomly selected only 302. They were selected by using Krejcie & Morgan table, the instrument for collecting data was the 5 rating scales questionnaire. Analysis data by the statistics used in this research were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson product-moment correlation coefficient. The research results were found as follows; 1. The level of transformational leadership of School Administrators overall is at a high-level ($\bar{X}$ = 4.28). Each aspect was also found at the highest was the Idealized Influence ($\bar{X}$ = 4.41) and the lowest was the Individualized Consideration ($\bar{X}$ = 4.14), respectively. 2. The level of Effectiveness Education Quality Assurance overall is at a high-level ($\bar{X}$ = 4.23). Each aspect was also found at the highest was the managing and administration process ($\bar{X}$ = 4.33) and the lowest was the learner's quality, and the transferring ($\bar{X}$ = 4.04), respectively. 3. The relationship between transformational

leadership of School Administrators of Effectiveness Education Quality Assurance under The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet was, overall found with has a positive relationship at a high level ($r_{xy} = 0.76$) with a statistically significant at 0.01.

Keywords: Transformational Leadership; School Administrator; Education Quality Assurance

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2)ระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา และ 3)ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูในสถานศึกษา จำนวน 302 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตาราง Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.41$) ส่วนด้านต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ 2. ระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สูงสุด คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนด้านต่ำสุด คือ คุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.76$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ผู้บริหารสถานศึกษา; การประกันคุณภาพการศึกษา

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพังได้ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกัน โดยประเทศไทยได้จัดทำแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ที่มุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพพัฒนากำลังคน ให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (Office of the Education Council Ministry of Education, 2017) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้

กำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการของการจัดการศึกษา ที่เน้นในเรื่องการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (มาตรา 47-51) กระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศเรื่องการใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ เป็นกรอบในการวางแผนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานตามระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ ในทิศทางเดียวกัน (Office of the Basic Education Commission, 2018)

การบริหารสถานศึกษา จึงเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผล ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ คุณภาพผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การอ่านเขียน สื่อสาร การคิดคำนวณ สร้างนวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด มีกระบวนการบริหารการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง (Office of the Basic Education Commission, 2018)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาจำนวน 32 โรงเรียน มุ่งเน้นที่จะพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา โดยสิ่งที่สะท้อนให้เห็นเด่นชัดที่สุด จากสรุปผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 3 มาตรฐานโดยรวม ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพดีเลิศ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2562 แต่ยังมีจุดที่ควรพัฒนาและจุดที่ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติของผู้เรียน (The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet, 2019)

บทความวิจัยนี้นำเสนอ ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ให้การบริหารเกิด

ประสิทธิผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร 4 ด้าน คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร 3 ด้าน คือ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2563 ทั้งหมด 32 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน ขนาดกลาง 17 โรงเรียน และขนาดเล็ก 11 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,376 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการเทียบสัดส่วน

ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – กรกฎาคม พ.ศ. 2564

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการแข่งขันที่สูงขึ้น ทำให้ผู้นำจะต้องกระตุ้นและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษา โดย Bass (1985) กล่าวว่า สำหรับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้พัฒนาแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยนิยามภาวะผู้นำในแง่ของผลกระทบของผู้นำที่มีต่อตัวผู้ตาม ผู้นำเปลี่ยนสภาพผู้ตาม โดยการทำให้พวกเขาตระหนักในความสำคัญและคุณค่าในผลลัพธ์ของงานมากขึ้น หรือโดยยกระดับความต้องการของผู้ตาม หรือโดยชักจูงให้พวกเขาเห็นแก่องค์การมากกว่าความสนใจของตนเอง (Self-Interest) ผลจากอิทธิพลเหล่านี้ทำให้ผู้ตามมีความเชื่อมั่นและเคารพในตัวผู้นำ และได้รับการจูงใจให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าที่คาดหวังไว้ในตอนแรก ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นมากกว่าคำเพียงคำเดียวที่

เรียกว่า “บาร์มี” บาร์มี ได้รับการนิยามเป็นกระบวนการซึ่งผู้นำส่งอิทธิพลต่อผู้ตาม โดยการปลูกเร้าอารมณ์ที่เข้มแข็ง และความเป็นเอกลักษณ์ของผู้นำ ความมีบาร์มีมีความจำเป็นแต่ยังไม่เพียงพอสำหรับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยัง ต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญอีกสามส่วนของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่นอกเหนือจากภาวะมีบาร์มี คือ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการสร้างแรงบันดาลใจ

องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์จะส่งผลให้ผู้ตามเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา ไว้วางใจในตัวผู้นำและยึดเป็นแบบอย่างให้กับผู้ตาม ดังนั้นผู้นำจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตาม กำหนดจุดประสงค์ร่วมกัน ด้านการสร้างแรงบันดาลใจจะส่งผลให้ผู้นำประพฤติในทางที่มุ่งเน้นการจูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม เพื่อชี้นำให้ผู้ตามตระหนักถึง คุณค่าของเป้าหมายและสร้างแรงผลักดันในการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายที่มีคุณค่า ผลักดันให้ผู้ตามเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถกระตุ้นความเป็นหนึ่งเดียวในที่ทำงาน ทำให้ที่ทำงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ด้านการกระตุ้นทางปัญญา จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ตามได้ตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรเกิดความภาคภูมิใจได้ เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาองค์กร ส่งผลให้ผู้ตามอยากคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา มีแรงจูงใจในการทำงานมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลที่ทำให้ทราบว่าแต่ละคนมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใครในแง่ของการทำงานนั้น บุคคลอาจจะแตกต่างกันในแง่ความสามารถในการแก้ปัญหาผู้นำให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ตามและเพื่อนร่วมงานให้สูงขึ้น (Bass & Riggio, 2006)

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา

การประเมินประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยใช้ประกาศมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นกรอบแนวคิดการประเมินประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน เน้นที่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในหลากหลายวิธีการ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ร่วมกับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไขความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์การเขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณ ตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ เน้นกระบวนการบริหารและจัดการศึกษาของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาดำเนินการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยได้ประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีผ่านการเห็นชอบโดยคณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนาวิชาการผู้เรียนรอบด้านตาม หลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นที่การจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อพัฒนา

ผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐาน การเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถ นำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ครุมีนวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้ ครูใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยสร้างโอกาส ให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูมีกระบวนการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ (Office of the Basic Education Commission, 2018)

จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจากนักทฤษฎี นักวิชาการ จำนวน 10 ท่าน พิจารณาโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลในส่วนของประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยใช้ประกาศมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้วิธีการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2563 ทั้งหมด 32 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน (กำแพงเพชรพิทยาคม) ขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน (วัชรวิทยา พรานกระต่ายพิทยาคม ขาณุวิทยา) ขนาดกลาง 17 โรงเรียน (วัชรปราการวิทยาคม ห่วงโพธิ์ทะเลพิทยา ดอนทิพิทยาคม นาบ่อคำวิทยาคม นครไตรตรึงษ์ เณิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์กำแพงเพชร ไทรงามพิทยาคม เรืองวิทย์พิทยาคม ลานกระบือวิทยา คลองลานวิทยา โค้งไผ่วิทยา สลกบาตรวิทยา คลองขลุงราษฎร์รังสรรค์ วังแถมวิทยาคม ห่วงทรายวิทยา ปางศิลาทองศึกษา ระหานวิทยา) และขนาดเล็ก 11 โรงเรียน (วังตะเคียนประชานุสรณ์ หนองกองพิทยาคม บ่อแก้ววิทยา พิไกรวิทยา มัธยมพัชรกิติยาภา 2 กำแพงเพชร ราษฎร์ปรีชาวิทยาคม โกสุมพิวิทยา สักงามวิทยา คลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์ ปางมะค่าวิทยาคม วังไทรวิทยาคม) ครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,376 คน (The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet, 2021)

(2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการเทียบสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

(1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่งวิทยฐานะ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ

(2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ข้อคำถามมีค่าความเที่ยง 0.98

(3) ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยคำถาม 3 ด้าน คือ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อคำถามมีค่าความเที่ยง 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยัง สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย

(3) ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ส่งกลับมาทั้งหมด 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทำการวิเคราะห์หาค่าแจกแจงความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยทดสอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (rxy)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

ด้าน	รายการ	ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.41	0.54	มาก	1
2	ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.35	0.64	มาก	2
3	ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.22	0.65	มาก	3
4	ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.14	0.64	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.28	0.59	มาก	

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาสูงสุด คือด้านกระบวนการบริหารและการจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาคือด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ส่วนต่ำสุด คือด้านคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้าน	รายการ	ระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านคุณภาพของผู้เรียน	4.04	0.51	มาก	3
2	ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	4.33	0.62	มาก	1
3	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.30	0.59	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.23	0.52	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีความสัมพันธ์ทางบวก ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.76$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา รายด้าน พบว่าสูงสุด คือด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ $r_{xy} = 0.75$ รองลงมา คือด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($r_{xy} = 0.73$) ส่วนต่ำสุด คือด้านคุณภาพของผู้เรียน ($r_{xy} = 0.56$) แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิ ผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	Y1	Y2	Y3	X total	Y total
X1	1								
X2	0.88**	1							
X3	0.88**	0.93**	1						
X4	0.80**	0.81**	0.87**	1					
Y1	0.43**	0.49**	0.54**	0.63**	1				
Y2	0.58**	0.69**	0.77**	0.77**	0.71**	1			
Y3	0.57**	0.72**	0.76**	0.68**	0.61**	0.82**	1		
X total	0.93**	0.96**	0.97**	0.92**	0.56**	0.75**	0.73**	1	
Y total	0.59**	0.71**	0.78**	0.77**	0.85**	0.94**	0.91**	0.76**	1

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ต้องมีการปรับตัวในการเป็นผู้นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดการทำงานที่สะดวกและคล่องตัวในการทำงานยิ่งขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ ยึดมั่นคุณธรรมจริยธรรม เสียสละทุ่มเทในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย มีการควบคุมอารมณ์ได้ดีในทุกสถานการณ์ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู มีการกระตุ้นให้ครูเกิดความตระหนักในภาระหน้าที่ของตนเองและส่วนรวม สร้างเจตคติที่ดี คิดในเชิงบวก เพื่อสื่อถึงเป้าหมายสถานศึกษาที่ต้องการอย่างชัดเจน เป็นผู้สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครูในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ มีการกระตุ้นให้ครูมีการคิดวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นและเหตุผลต่าง ๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูหาแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หาแนวทางปฏิบัติและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงาน ยอมรับ ชื่นชมครูเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จ เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงศักยภาพ ความสามารถพิเศษในการทำงานของแต่ละบุคคลอย่างเต็มที่ ช่วยเหลือครูทุกคนในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Boonsart (2014) พบว่าระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sosamoer (2017) พบว่าในภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jukpun (2017) พบว่าในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rupngam (2020) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ระดับประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานโดยผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่าง

มีคุณภาพ การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน บริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ เกิดความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย สุขภาวะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม เพื่อสร้างให้มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี จึงส่งผลให้ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น โดยสถานศึกษาจะต้องมีกระบวนการในการบริหารจัดการระบบงานประกันคุณภาพการศึกษา และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทย ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47-51 โดยต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sa-Ngiamrat (2017) พบว่า ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตระยอง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ongjampa (2018) พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เป็นผู้มีภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ในการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา โดยถือว่าเป็นภารกิจที่ทุกคนต้องทำและมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะกระตุ้นให้ครูตระหนักถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาต่างๆ ของสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูหาแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ครูมีการคิดวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นและเหตุผลต่าง ๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ให้กำลังใจครูในการคิดหาทางแก้ปัญหาในการทำงาน ส่งเสริมให้ครูใช้เหตุผล ข้อมูลหลักฐานในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุน เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์หาแนวทางปฏิบัติและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงาน มองเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ท้าทายและเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน จึงส่งผลให้ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรสูงขึ้นด้วย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้นด้วย และในทางกลับกัน หากผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาลดลงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Buddalee (2016) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khongseupchat (2016) พบว่า สิทธิ ผลการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Krasangsorrasiri (2020) พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยสำคัญ การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิง ประจักษ์จากการพิจารณาผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปผล

จากการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ รองลงมา คือ ด้าน การสร้างแรงบันดาลใจ ส่วนต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพ การศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สูงสุด คือ ด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ รองลงมา คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนต่ำสุด คือ ด้าน คุณภาพของผู้เรียน และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพ การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ใน ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา รายด้าน พบว่า สูงสุด คือ ด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ รองลงมา คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนต่ำสุด คือ ด้าน คุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- เชิงนโยบาย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามจาก ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่อยู่ในระดับมาก ซึ่ง ผู้บริหารควรมีการดูแลเอาใจใส่ครูเป็นรายบุคคล ทำให้ครูรู้สึกมีคุณค่า มีความสำคัญ ปฏิบัติต่อครูโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล มอบหมายงานให้ครูตามความรู้ความสามารถ ความถนัดของครูแต่ละบุคคล ปฏิบัติงานเป็นที่ เลี่ยงสอน ให้คำแนะนำกับครู ประพฤติตนในการพยายามช่วยเหลือครูทุกคนในการแก้ปัญหา สนับสนุนส่งเสริมการ พัฒนาครูตามความต้องการของแต่ละบุคคล โอกาสให้ครูได้แสดงศักยภาพ ความสามารถพิเศษในการทำงานของแต่ละ บุคคลอย่างเต็มที่ ยอมรับ ชื่นชมครูเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จ

- เชิงวิชาการ

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านคุณภาพ ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารควรมีการสนับสนุน ส่งเสริมจัดบรรยากาศและสภาพ

แวดล้อมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด คำนวณ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา สร้างนวัตกรรม ให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา เสริมสร้างความรู้ ทักษะ พื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีการสนับสนุนการบริการด้านสุขภาวะทางร่างกาย และการให้คำปรึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ในด้านการคำนึงถึงความเป็น ปัจเจกบุคคล มีค่าต่ำสุด จึงควรทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นพี่เลี้ยงสอนงาน และ ให้คำแนะนำกับครู

2. จากผลการวิจัยประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ในด้านคุณภาพของผู้เรียน มีค่าต่ำสุด จึงควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา สร้าง นวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษา มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษา กำหนด ภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย และมีสุขภาวะ ทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม

2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน บริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ บริหารจัดการงานวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา คุณภาพพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

References

- Bass, B.M. (1985). *Leadership and Performance Beyond Expectation*. New York: The Free Press.
- Bass, B.M., & Riggio, R.E. (2006). *Transformational Leadership* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Boonsart, O. (2014). *Relationship Between Transformational Leadership and Academic Administration of Educational Institution Administrators under the Office of Secondary Education Service Area 20*(Master's Thesis). Mahasarakham University.
- Buddalee, P. (2016). *Relationship Between Administration Process and Quality Assurance According to Educational Management Standard of Schools Under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1*(Master's Independent Study). Kanchanaburi Rajabhat University.
- Jukpun, S. (2017). *The Relationship between Transformational Leadership of School Administrators and the Efficiency of Kanaratbamrung Patumthani School under the Secondary Educational Service Area Office 4*(Master's Independent Study). Burapha University.
- Khongseupchat, S. (2016). *Administrative Factors Affecting Educational Quality Assurance for Basic School*(Doctor's Thesis). Buriram Rajabhat University.
- Krasangsorrasiri, M. (2020). *The Key Administrative Factors Affecting the Effectiveness of External Quality Assurance of Basic Educational Institutions under the Primary Education Services Area Offices in the Northeast Doctor of Philosophy Program in Leadership and Administration*(Doctor's Thesis). Surin Rajabhat University.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

- Office of the Education Council Ministry of Education. (2017). *Administration Approach and School Development Quality Public School*. Bangkok: Pickwarn Graphic.
- Office of the Basic Education Commission. (2018). *Educational Standards for External Quality Assessment: Fundamental Education Level*. Bangkok: VTC Communication.
- Ongjampa, S. (2018). *The Operation of the Education Quality Assurance at Basic Education in Small-Sized School under the Secondary Educational Services Area Office 18, Rayong Province*(Master's Independent Study). Burapha University.
- Rupngam, S. (2020). *Relationship between Transformational Leadership and Effectiveness of Personnel Administration of School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office 21*(Master's Thesis). Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Sa-Ngiamrat, C. (2017). *The Relationship Between the Factors of Community and the Success in Educational Quality Assurance in Secondary Schools Rayong 1 under the Secondary Educational Service Area Office 18*(Master's Independent Study). Burapha University.
- Sosamoer, P. (2017). *The Relationship Between Transformational Leadership of School Administrators and School Effectiveness in Nakhonpathom Province under the Secondary Educational Service Area Office 9*(Master's Independent Study). Burapha University.
- The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet. (2019). *Self Assessment Report*. Kamphaengphet: The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet.
- The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet. (2021). *Quality Development Plan Education (2020 – 2022)*. Kamphaengphet: The Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet.